

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.2. Cogitauerunt Principes, Cum illis cor esset iniquitate plenum, dedebant & eorum capita malis abundare cogitationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

uis, vocem attollit, imperando. *Tollite lapidem.* Opinatur & quidem recte D. Ambrosius. Christum hunc sepulchri lapidem sibi assumpsisse. Lazarum de monumento reuocat ad vitam; eumque illis adiicit. Ecce vobis hic signum, nihil ultra requirendum: Lazarum educit ad auras, atque Apostolis suis: *Sinite eum abire.* Sinite ut lapis hic feratur in canes illos furiosos, illo vulnerat, illo animam eis transfuerberat. Illos attende, viso hoc miraculo, ut canes lapide in capite percussu gravissimos etere vulnatus: *Quid facimus? quia hic homo multa signa facit.* Conspiciant omnem furorrem suum in lapidem convertere, Lazarum apprehendere, illumque occidere. Eia canes eia mordere lapidem: ille etenim illatus manebit, vos autem furore tabescetis, dentes vestros confringetis, vestraque linguam prae nimia rabie depascetis.

§. 2. Cogitauerunt Principes. *Cum illis cor esset iniquitate plenum, debebant & eorum capita malis abundare cogitationibus.*

4 **C**ogitauerunt Principes sacerdotum, ut & Lazarum interficerent. Quam apposite prosequitur D. Ioannes, & anatomiam facit cogitationum, nec non capita perpendit, quas producant illa rationes, quam grauius perturbentur: *Cogitare*, inquit D. Augustinus, & declarat D. Thomas, *est multa menta cogitare*: magno certamine multa reuoluere quando ex omni parte difficultatum mole & numero circa aliquid obruimur, quod corde gerimus, sicut medico contingit infirmum visitanti febribus languentem aestuosissimis, etenim animo haeret cogitabundus, vtrum illi venam sit aperturus, vel non. Febris vrget, si sanguinem non extrahat, indubie morietur: languor corporis disuadet, si fecerit, certo certius, morietur. Dubius animo suspenditur, & varias agit mentis cogitationes. Qua non cogitationum commotione hi turbantur, & in omnibus occurrit illis non spernenda difficultas. Quid nobis commodi, si hunc occiderimus: Lazarus, autem viuis superstit: etenim erit firma perpetuae columna memoriae? Lazarum autem occidere, aperta repugnet iustitiae: non enim hic nos torquet, non est inimicus; quem tamen nisi occiderimus, huius hominis fides floret insignior. Si interficiamus illum, crimen nobis imponimus adeo graue, ut nullam patiarur exculationem.

Hieron. Bap. de Lanua Tom. III.

Loquere tu nobis Evangelista, quibus agitur inquieti cogitationibus? quale est cor eorum? Cogita. Cor eorum intelliga. In campana vitrea vapores ex imo sursum in contextum ascendunt: & miles sunt quales sunt hi vapores ascendentes? Quales sunt cordi flores vel herbae illi impostae: si rosa, lilia, caryophylla, vapores ascendunt odoriferi, gratissimi, ex quibus aqua colligitur angelica: si vero rubos, & herbas iniucias graueolentes, ne miretis, si vapores ascendant execrandi & graueolentes. Cor hominis vere dixeris esse sublimatorium, ex quo cogitationes in caput ascendunt: quales ascendunt cogitationes? Quales fuerint ea quae corde celaueris, si quempiam amaueris, quamnam tibi subeunt cogitationes benefaciendi & gratulandi? Porro si odio habeas & execreris, & in cordis visceribus herbas foueas iniuriarum, quas tibi intulit: quamnam non ascendunt sursum vindictae cogitationes, illi nocendi voluntates, contemptus eius calumque desiderandi? Caestis ille sponus non parum afficitur dilectae suae capillis: sunt etenim (ut notat D. Ambrosius) feminarum praecipuum ornamentum, in tantum ut Homerus puellae decantans carmine pulchritudinem, hoc nomine eam compellet: *Pulchricoma.* Quam pulchri sunt, sponsa mea capitis tui crines! *Capillis tui sicut greges caprarum, quae ascenderunt de monte Galaad.*

Mons Galaad est in Arabiis, si Diu. Ambrosio credimus, pasuis abundans vberissimis capris in alimentum, forcutus sepibus ex quibus gummi desinit rubrum, instar auri, tamque copiosum, ut Hieremias censuerit, numquam in eo defuturum: *Numquid non est resina in Galaad? etc. Quo.* circa capris inter sepes & arbutculos obambulantibus esse v. debantur flocci lanarum, velut fila quaedam ex auro Arabico, qui sole collustrati splendorem emitebant gratiorem, quam si fuissent spira filorum auri purificationis. Perspicuum est, ait Diu. Ambrosius in SS. literis capillis signari cogitationes quae sunt & enascuntur ex capite. Formosae erant diuinae sponae cogitationis velut capra, caelum ascendentes, de terra elenatae, purae, limpidae; quidquid enim mente reuoluebat, sponsi spectabat gratificationem qua ratione illi placeret, satisfaceret, deleruiret, & in Deum erectae. Vnde tam sanctae, tam mundae procedunt suumque cogitationes? Ne miretis. Attende, quid gerat in pectore absconditum: *Venter tuus sicut aceruus tritici, vallatus lilijs.*

Lilia odore suo fortiori vermes ifugant & insecta. q. d. Aceruus est tritici puri & electi, nullis imper-

II. Cogitationes si-
tiones si-
miles sunt
cordi.

III. Similitu-
do.
do.

Lib. 6.
Hexa c. 6.
V.
Cogita-
tiones ca-
pillis co-
parantur.
Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

Cant. 4. 1.
In ps. 118.
ser. 16.

O O O O O

imper- dicitur a.

ceruus
tritici
vallatus
libjs.

impermixtus vermibus corrosoribus. Triticum virtutes significat, sunt enim creaturarum cibus rationalium: Bruta irrationalia hordeo pascuntur & herbis vitiorum ac deliciarum: porro vir iustus iuxta rationis vivens dictamen, illis quæ iuxta eam sunt se nutrit, nec rationi quidquid est contententius quam ipsa virtus. Addit: *Acerum vallatus libjs*, id est, nullo vermium dente corrosus, id est nullis peccatorum circulionibus exesus & consumptus: hic vixit floret fides, certa spes, fervens charitas, iustitia constans, mortificans temperantia, deuota oratio, deuotio feruentissima. Væ tibi si namque casu contigerit quatuor te habere grana tritici bonorum operum, quæ fecisti quia sacro interfuisti, quia elemosynam erogasti, quia rosarium euoluisti, quia stationes obtuisti, quia nosocomium visitasti: hæc nullum habeat propugnaculum: nam subintrant circuliones, virtutem illis auferentes, & substantiam eorum erodentes: odium nempe & vindictæ desiderium, impudicus tali puella fruendi appetitus. Quale est charissime triticum quod cordis tui reconditis horreo? Quænam illa missa, quam audis, hanc & illam curiosus inspicens? Quænam illa tua confessio nullis conspersa lacrymis? Quænam elemosyna eum desiderio vt totus te mundus intueatur? Quænam ieiunia tot condimentis & delicijs infarcinata? paleam potius dixero quam triticum, sicut tu de illo dicis quod à circulionibus ceruis erosum. O sanctissima sponsa. *Venter tuus sicut acerum tritici*, mundi, intacti & solidi: cum tale sit illi cor, tot plenum virtutibus, quas arbitraris in caput ascendere cogitationes? Qui capilli in eo nascuntur, nisi sancti, nisi boni? in celum vsque elati, ab omni terræ puluere expurgati qua ratione Deo seruiam? Quam condignam sceleribus meis subibo penitentiam? Qua ratione cum animæ profectu euoluam attentè rosarium? Qualiter me ad confessionem ritè præparabo? Quæ dispositio mihi ad orationem necessario præmittenda? Hæc itaque sponsa est Dei charissima.

¶ 5 An scire desideras, num anima tua talis sit? vtrum hoc in pectore & corde tuo reconditis? Quale cor
¶ VI. Tuas attende cogitationes. De cogitationibus est, tales optimæ & fidelissimæ coniugis agit D. Pau. quas precor mente voluit cogitationes: nullo negotio hoc intelligitur: attende cui bene afficiatur. Si sponsum amore complectatur, omnes eius sunt de illo cogitationes, qua ratione illi complacuit, seruiet, hæc prima eam torquet sollicitudo vbinam sit, si vadat, si veniat: *Cogitat quomo-*

do placeat viro. Porro si pellicem agar, si fidem freperit, omnia eius studia in procum tendunt, qua ratione eius fruatur confortio, possitque inhonestis gaudere voluptatibus. Anima numquid optas cognoscere, vtrum sponsa sis Deo fidelissima? Tuas attende cogitationes: etenim quæ talis est, sponsum gerit in anima, quocirca. *Cogitat qua Domini sunt, quomodo placeat Deo.* Eius cogitationes capilli sunt eleuati super montes cælorum altissimos, aurei charitate: eius prima & vnica sollicitudo suam spectat saluationem, Deique redolet famulatum. Si cura tua & sollicitudo præ oculis habeat delicias, voluptates, mundi complacentiam, insularis adultera: quod pectore geris absconditum: Deus non est, sed peccatum: quia secundum id, quod corde reconditur, exurgunt cogitationes. Quid corde David gerit absconditum? Veram contritionem, & dolorem, quia Deum offudit, acerbissimum, quænam inde assurgent cogitationes, nisi studium hoc & conatus, quomodo pro peccatis meis dignè satisfaciam? Quam dignam pro sceleribus meis subibo penitentiam? *Cogitabo pro peccato meo.* Quid fratres Ioseph corde suo gerunt? odium in fratrem & inuidiam. Igitur expecta modicum & videbis quænam sursum ascensura sint in caput cogitationes, vendendi illum, imo & interficendi: *Cogitauerunt illum occidere.* Quid Saul corde ruminat ardentem in David generum suum inuidiam, intima eius dilanantem? Quid inde? caput eius attende, quam occupent illud iniquæ cogitationes: *Cogitabat tradere David, manibus Philistinorum.* Quædam Amos propheta contemplatur inter se conferentes & ageutes: *Quando transibit messis, & venum dabitur merces? Sabbatum & aperiemus frumentum &c. vt possideamus in argento egenos, & pauperes pro caleamentis, & quisquis frumenti vendimus?* O cogitationes nimis crudeles! Ne mireris, ait Propheta: pectus eorum auaritia repletur: *Auaritia in capite omnium:* & quas ab auaro speres cogitationes? An forte tales quibus occupabatur Fr. Ludouicus Granatensis? An forsitan vel modico tempore Christi Domini passionem meditabitur vite calamitates? Quod si sublimatorem plenum sit auaritia, quos velis ascendere vapores, nisi illi conuenientes?

¶ Anselmus] D. Basil. diuitem auarum, de quo Christus in Euangelio: cuius domus & horrea tritico redundabant, vino & oleo affluabant: insuper & messis eum letificabat copiosior. In lectulo decumbens excitatur, & has anxias animo reuoluit cogitationes: *Quid faciam?* Nunc igitur

ter videamus eum D. Basilio quas concipiet cogitationes, cui omnia affatim abundant, messis ad votum fecunda; absque dubio tales erunt vt ea pauperibus promus distribuatur, & per hoc horrea veterano exoneret tritico, vt habeat quo nouum recondat: indubie quaedam Deo litabit sacrificia pacifica, in tanti beneficij, quo Deus ei benedixit, gratitudinem: certo praeponet: ex superfluo largiri poterit, quo talis orphana iungatur matrimonio, & viduae subueniam necessitati. Hoc fiet, sic opinatur D. Basili. si in corde charitas vigeret & pietas: sed non nisi seuitia replebatur & auaritia; & quas obsecro, speres inde cogitationes, nisi vt concludat, strictiusque concludat, colligat & colligat amplius, granaria granarijs superadificet? Nec abertro nam & hoc animo proponit: *Destruam horrea mea, & maiora faciam.*

Lus. 12. 19

Contemplatur Deus per vatem Oseam nonnullos inhonestis cogitationibus pollutos: Domine, quis illis succurrat? An non illis consulere vt cogitationes ad te dirigerent, tuaque meditarentur diuina mysteria? Nec hoc facient, inquit Dominus, noui illos intus & in cute: *Ego scisi Ephraim, & Israel non est absconditum à me. Non dabunt cogitationes suas, vt reuertantur ad Dominum.* Non hoc suspicaris, quod vel vnam bonam habeant meditationem, aut occupentur vel vnica sancta cogitatione. Vnde hoc ergo? Considera quid gerant in pectore: *Spiritus fornicationum in medio eorum.* Animae eorum est inuisitata luxuria, quid vis vt cogitent? Vae tibi, qui tibi ratione consulam, vt antequam te des quieti teipsum recolligas, tuam examines sentio conscientiam, & vel puillo tempore praestita tibi à Deo recogites beneficia, si tibi pectus sit amore sordidum impudico, & alia tuam possederit animam? Quomodo te mouebo, vt quotidie, quatenus te Christiano nomine dignum ostendas, mentem in Deum & caelestia eleues, & quid pro te in cruce moriens passus sit, attentè rumines, eiusque te conlectes obsequio famulum, si cor tuum superestruerit ambitione plenum sit & auaritia? Conspicuum est omnes tales fore cogitationes, qua ratione diues enadas, dignitatem ascendas, meretricis fruate consortio. Salubriter monuit vos Deus: *Lauamini, mundi estote, auferete malum cogitationum uestrarum.* Vt hortetur, quatenus desistas, & malas auertas cogitationes, primò suadet, vt animam tuam à sordibus emundes: *Laua à malitia cor tuum Hierusalem.* Vtinam de corde tuo scandalosum hunc amoueres concubinatum! Faxit Deus vt tollas, vindicta desiderium! Quis

Jo. 5. 4

VIII. Cor peius emunda, vt bonae sint cogitationes.

Isai. 1. 16

Hiere. 4. 14

tibi det, vt hanc exstirpes habendi cupiditatem! Perditi hi Pharisei pectus malitia plenum gerunt, qua feruntur in Christum, quatenam obsecro hinc in caput ascendunt cogitationes: nisi perficendi, quidquid maleuolae licitum fuerit potestati? Vident Lazarum Christo gloriam parere: quia in ipso Saluatoris virtus lucet & potentia: igitur occidamus eum: *Cogitauerunt Principes, vt & Lazarum interficerent.*

§ 3 Cogitauerunt vt & Lazarum interficerent. Patet in illis, quod vnum peccatum vocet alterum, sicut in iustis vna virtus alteram sibi faciat.

NOranda venit coniunctio *Et*, qua vitur Euangelista: *Cogitauerunt vt & Lazarum interficerent.* Quamuis enim non nisi duae sint litterae, pluribus tamen redundant Sacramentis. Antea necem decreuerant Saluatoris: nunc concludunt, etiam Lazari. O scurrae proditores: an non dixistis, quando Christi mortem conitastis: *Expedi vt vnus moriatur homo?* Et hoc dixit Caiphas, decretum suum facilitando: q. d. *Si plures occumbere necesse foret, huic maturius esset inhærendum, sed quod vnus occidatur homo, quando sic omnibus expedit, non hoc tanti faciendum: vnus homo.* Quomodo igitur nunc alterum additis? Ex opinione D. Ambrosij ad litteram propheta Regius loquitur Phariseis quibusdam verbis psalmi 61. quae diuersis vicibus diuersis propositis applicuimus. Probat explanans sto vaticinium psalmi titulum, quod ad litteram loquatur de Christo, eiusque passione. Oculis inuetur diuina prophetiae luce collustratis hunc Redemptorem, qualiter mundum hunc perambulet nostrae per omnia prospiciens saluationi: perpendit, quod si magna sit ea sollicitudo, qua signa passim edit prodigiosa, salui proficua animarum; non minori insudent eius inimici sollicitudine, dolos fraudesque neclendo, quibus mortem ei machinentur.

6 5

I. de Christo proponitur.

Rationes orditur non vulgares in persona Christi, quia iam ipse passionem suam orsus illam carnis suae sentit repugnantiam, quae, vt vera, mortem relugit, & qualiter illam in horrore patetnae subijciat voluntati, dicendo: *Non sicut ego volo, sed sicut tu.* Et quasi eidem carnis suae respondens appetitui, Deo volens eam resignare, ait: *Nonne Deo subiecta erit anima mea.* Confestim oculos refecit Propheta, & horum attendit impigram sedulitatem, machinas & cogi-

O o o o o o cogi-